

УДК 378.091.12:005.963.2–051]:331.102.344

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1\(41\)-1297-1308](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1(41)-1297-1308)

Шевчук Вікторія Валентинівна кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, <https://orcid.org/0000-0001-7101-7617>

ЗАСТОСУВАННЯ КОУЧИНГУ ЯК СУЧАСНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Анотація. У статті розглянуто сутність поняття «коучинг» як інноваційної педагогічної технології, що виникла в спортивному середовищі та поступово проникла в освітній простір. Зазначено, що коучинг здебільшого розглядається як стиль управління, спрямований на активізацію потенціалу людей і підвищення їх конкурентоспроможності. Okремо розкрито суть педагогічного коучингу, який вважається важливим інструментом для розвитку студентів, допомагаючи їм оптимізувати розумову діяльність. Увага приділена ролі викладача, який має визначити потенціал кожного студента та спрогнозувати його подальший розвиток.

Однією з основних особливостей освітнього коучингу є встановлення партнерських стосунків між викладачем та студентами. Викладач-коуч виступає не як авторитарна фігура, а як партнер, що підтримує студентів у досягненні їх цілей. Важливим інструментом у коучингу є запитання, які стимулюють студента до самостійного пошуку способів вирішення проблем і складання плану дій. Завдяки цьому, студенти самі організують свою розумову діяльність найбільш ефективним і раціональним способом.

Дослідження також показало, що зменшення втручання у діяльність студентів сприяє розвитку вмінь оптимальної організації розумової праці. Це зокрема стосується подолання страхів, сумнівів, надмірної старанності та інших емоційних бар'єрів, що можуть заважати ефективному навчанню. Педагогічний коучинг передбачає недирективний підхід, що дає студентам можливість самостійно знаходити рішення, а викладач виступає як наставник, котрий допомагає думати, а не дає готові відповіді.

Коучинг не є наставництвом і вимагає від викладача певних принципів, таких як демократичність, гуманізація, системність та інформатизація. Упровадження коучингу в освітній процес дозволяє студентам краще розуміти свої можливості та створювати траєкторію для подальшого саморозвитку. Це допомагає сформувати вміння ефективно організувати розумову працю, що є важливим аспектом для досягнення успіху в навчанні.

Ключові слова: інноваційна технологія, коучинг, педагогічний коучинг, оптимізація, розумова праця, студенти, заклади вищої освіти, принципи педагогічного коучингу.

Shevchuk Viktoriia Valentynivna Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor of the Department of Psychology and Pedagogy of the Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic National University, Poltava, <https://orcid.org/0000-0001-7101-7617>

APPLICATION OF COACHING AS A MODERN TECHNOLOGY FOR DEVELOPING SKILLS OF EFFECTIVE ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS

Abstract. The article examines the essence of the concept of "coaching" as an innovative pedagogical technology that emerged in the sports environment and gradually penetrated the educational space. It is noted that coaching is mostly considered as a management style aimed at activating the potential of people and increasing their competitiveness. The essence of pedagogical coaching, which is considered an important tool for the development of students, helping them optimize mental activity, is separately revealed. Attention is paid to the role of the teacher, who must determine the potential of each student and predict his further development.

One of the main features of educational coaching is the establishment of partnership relations between the teacher and students. The teacher-coach acts not as an authoritarian figure, but as a partner who supports students in achieving their goals. An important tool in coaching is questions that stimulate the student to independently find ways to solve problems and draw up an action plan. Thanks to this, students organize their mental activity in the most effective and rational way.

The study also showed that reducing interference in students' activities contributes to the development of skills for optimal organization of mental work. This particularly applies to overcoming fears, doubts, excessive diligence and other emotional barriers that can interfere with effective learning. Pedagogical coaching involves a non-directive approach that gives students the opportunity to find solutions on their own, and the teacher acts as a mentor who helps to think, and does not give ready-made answers.

Coaching is not mentoring and requires the teacher to adhere to certain principles, such as democracy, humanization, systematicity and informatization. The introduction of coaching into the educational process allows students to better understand their capabilities and create a trajectory for further self-development. This helps to form the ability to effectively organize mental work, which is an important aspect for achieving success in education.

Keywords: innovative technology, coaching, pedagogical coaching, optimization, mental work, students, higher education institutions, principles of pedagogical coaching.

Постановка проблеми. Процес інтеграції України до європейського освітнього простору та глобалізаційні зміни в суспільстві зумовили трансформацію підходів до професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти. Сучасний фахівець повинен бути здатним орієнтуватися у викликах сьогодення, ефективно вирішувати проблеми, працювати продуктивно, реалізовувати свій потенціал, приймати обґрунтовані рішення та досягати поставлених цілей.

Традиційна система освіти, орієнтована переважно на надання готових відповідей і перенасичена теоретичним матеріалом, не формує у студентів необхідних креативних навичок, що призводить до її відриву від реальних потреб сучасного суспільства. Це спричиняє недостатню відповідальність студентів, відсутність творчої активності та ініціативи. У процесі розумової праці вони нерідко чекають на інструкції замість того, щоб самостійно шукати рішення.

В умовах сьогодення особливої актуальності набуває впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання у закладах вищої освіти. Це сприяє розвитку навичок оптимальної організації розумової праці, а також вмінню самостійно здобувати знання. Однією з таких технологій є коучинг.

Освітній коучинг не лише сприяє формуванню навичок ефективно організації розумової праці, а й стимулює внутрішню мотивацію студентів до самостійного навчання та розвитку культури інтелектуальної праці. У сучасному світі, де знання оновлюються кожні 5 років, коучинг виступає важливим інструментом, який допомагає студентам навчитися вчитися. Через особистісну мотивацію коучингові технології запускають механізми самостійного здобуття знань і їх практичного застосування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями коучингу займаються передусім такі закордонні науковці, як М. Аткинсон, У. Т. Голві, А. Грант, К. Грифітс, М. Дауні, Е. Парслоу, Дж. Роджерс, Б. Соуза, Дж. Уїтмор та інші [2, с. 12]. Вони вивчають коучинг як потужний інструмент для розкриття потенціалу особистості в різних сферах діяльності, таких як консультування, економіка, бізнес, спорт і навчання, об'єднуючи знання з психології, філософії та соціології. Coaching виникло на перетині психології, менеджменту, філософії, логіки та життєвого досвіду, і його основною метою є допомога в досягненні цілей у різних сферах життя. Однак, існує багато трактувань коучингу, і кожна з шкіл коучингу надає своє розуміння цієї категорії. Так, засновник коучингу У. Т. Голві визначає його як «мистецтво створення, через бесіди та поведінку, середовища, яке забезпечує рух людини до визначеної мети, роблячи цей процес приємним», а П. Вріца, засновник школи трансформаційного коучингу, вважає, що «коучинг — це мистецтво сприяти розвитку інших людей», при цьому ефективний коучинг дозволяє людині реалізувати свій потенціал. Одним із сучасних напрямів коучингу є освітній коучинг («edu-coaching»), який активно застосовується в освіті

дорослих за кордоном, на курсах підвищення кваліфікації, професійної перепідготовки та в корпоративному навчанні.

В Україні дослідженням технології коучингу в освіті займалася С. М. Романова, яка визначила коучинг як взаємодію між викладачем і студентами, де викладач організовує процес пошуку студентами найбільш ефективних відповідей на їхні питання, сприяє розвитку, закріпленню нових навичок і досягненню високих результатів у майбутній професії [1, с. 110].

Перехід до ринкових відносин торкнувся однієї з найбільш консервативних систем — освіти. В педагогіці з'явилися терміни, більш притаманні економічній сфері, такі як індикативне управління, індикативне планування, педагогічний аудит і коучинг. Адаптувати економічну термінологію до педагогічної практики складно, оскільки багато хто не розуміє необхідності таких змін. Проте з проникненням ринкових процесів у навчально-виховний процес педагоги все частіше переконуються, що економічні методи можуть значно збагатити й удосконалити педагогічні технології. У нашому житті кожен з нас виконує різні ролі, такі як наставник, тренер і натхненник («дитина», «мати», «батько», «вчитель», «викладач»), тобто є коучем, але в залежності від професійної орієнтації і мети коуч може мати різні завдання та підходи.

Мета статті — теоретично обґрунтувати специфіку педагогічного коучингу та визначити доцільність його впровадження до освітнього процесу закладів вищої освіти як інноваційної технології для формування навичок і вмінь оптимальної організації розумової праці.

Для досягнення поставленої мети використано комплекс теоретичних методів дослідження. Такі методи, як аналіз, синтез, порівняння та узагальнення наукових знань, дали змогу визначити стан розробки проблеми в педагогічній теорії, уточнити значення понять «коучинг» і «педагогічний коучинг», а також описати особливості використання педагогічного коучингу як інноваційного підходу до формування вмінь і навичок оптимальної організації розумової праці студентів у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. На початку ХХІ століття з'явилася нова професія, основною метою якої є допомога людині в досягненні її життєвих цілей, розвитку та успіху — коучинг (англ. coaching — процес, в рамках якого людина або група осіб набувають необхідних навичок і знань для підтримки своїх зусиль). Дослівний переклад терміну «коучинг» — це «тренерство». Коуч — це тренер, який здатний перетворити людину на переможця, тобто мова йде про формування переможців [2, с. 14].

Слово «коуч» має угорське коріння і закріпилося в Англії ще в ХVІ столітті, коли воно означало карету або віз. Це мало глибоку аналогію — «щось, що швидко доставляє до мети і сприяє руху вперед». Згодом, в середині ХІХ століття, англійські студенти почали вживати цей термін для позначення приватних репетиторів. Наприкінці ХІХ століття слово «коуч» увійшло в

спортивний лексикон як назва спортивного тренера, який допомагає використовувати всі внутрішні ресурси для досягнення нових висот. З часом термін «коучинг» став позначати будь-яку діяльність, пов'язану з наставництвом, інструктуванням і консультуванням.

Розвиток коучингу як концепції розпочався у 70-х роках ХХ століття. Сам термін «коучинг» увійшов до освітнього середовища через спортивні програми, а згодом через тренінги, спрямовані на розвиток особистісного потенціалу [3, с. 83].

Т. Голві визначав коучинг як мистецтво створення умов, що полегшують людині рух до визначеної мети, забезпечуючи при цьому задоволення від процесу. Ідеї Голві продовжив Дж. Уїтмор, застосувавши їх у менеджменті та корпоративному бізнесі. Він розглядав коучинг як стиль управління, що сприяє розкриттю потенціалу працівників, підвищенню їхньої конкурентоспроможності та професійного рівня [1, с. 109].

З 1980-х років коучинг офіційно був визнаний у бізнесі, і сьогодні існує близько 50 шкіл коучингу та понад 500 його видів, починаючи від VIP-коучингу та закінчуючи соціальною роботою. Як окрема професія, коучинг сформувався на початку 1990-х років. У США професія коуча була офіційно визнана в 2001 році завдяки Міжнародній Федерації Коучів. Коучинг в освіті є недостатньо вивченим напрямом, навіть за кордоном, тому його розвиток є надзвичайно важливим, оскільки мета освіти полягає у формуванні нової генерації громадян.

На думку О. Нежинської та В. Тименко, основною особливістю коучингу в педагогіці є допомога студентам у засвоєнні нових знань і навичок, а також у розвитку здатності вчитися [4, с. 81]. С. Романова вважає, що освітній коучинг базується на партнерських відносинах між викладачем і студентами, де викладач допомагає досягати поставлених цілей, організувати пошук оптимальних рішень і закріплювати нові навички [3, с. 83].

О. Власова підкреслює, що однією з ключових умов успішного застосування коучингу є визнання викладачем-коучем досягнень студентів, що мотивує їх до саморозвитку та самовиховання [2, с. 9–11].

Коучинг, орієнтований на особистість. Коуч працює з думками, емоціями, ідеями, вибором і реакціями людини, не змінюючи її зовнішнє оточення. Для цього використовуються такі інструменти, як активне слухання, запитальні технології, ефективні питання та елементи тренінгу.

Дж. Вітмор у своїй книзі, присвяченій коучингу, визначає такі переваги його застосування в особистій та навчальній діяльності: – поліпшення навчальної діяльності; – розвиток особистості; – швидке навчання, яке приносить задоволення; – покращення взаємин у колективі; – виявлення раніше непомічених талантів у групі; – підвищення особистої ефективності студентів та прискорення їхнього руху до цілей.

Коучинг безпосередньо пов'язаний з мотивацією, а його вплив є дуже широким. Вмотивовані студенти працюють ефективніше, що позитивно впливає на рівень їхньої професійної підготовки.

Основні переваги коучингу:

- формування ефективних робочих команд;
- визначення конкурентних переваг груп;
- підвищення рівня мотивації студентів;
- раціональне управління часом;
- систематизація знань;
- підготовка до швидкої реакції на критичні ситуації;
- розвиток самостійності студентів у пошуку рішень;
- зростання довіри між викладачами та студентами завдяки покращенню комунікацій;
- збільшення результативності виконання завдань;
- покращення репутації як особистої, так і корпоративної;
- орієнтація на майбутнє.

Щодо ролі коучингу у системі мотивації студентів, можна відзначити, що коучинг сприяє:

1. зростанню самооцінки студентів, які працюють з коучем;
2. професійному росту;
3. ясності завдань, що впливає на результативність навчання;
4. формуванню відчуття турботи;
5. розвитку креативного мислення та творчого підходу до вирішення завдань.

Коучинг у педагогіці є сучасною інноваційною технологією, яка спрямована на розвиток особистості студента. Його мета – допомогти студентам визначити персональні цілі, необхідні для формування навичок раціональної організації розумової праці [1, с. 109]. Головне завдання викладача-коуча – виявити індивідуальний потенціал кожного студента, спрогнозувати його подальший розвиток, мотивувати та спрямувати його діяльність у навчанні. Коуч повинен бути партнером, що сприяє досягненню студентами їхніх цілей [3, с. 83–84].

Основний інструмент коучингу – це запитання, які допомагають студентам структурувати процес розумової праці. Коучингові запитання спонукають до аналізу ситуації, розробки алгоритму дій, пошуку рішень і створення оптимальних умов для навчання [3, с. 85].

Наставництво, хоча й є схожим напрямом діяльності, відрізняється від коучингу. Воно передбачає передачу знань і досвіду більш досвідченою людиною, яка демонструє принцип «Роби як Я». Натомість коучинг спрямований на розвиток потенціалу студента або групи студентів, допомагаючи їм досягати успіху через мобілізацію власних ресурсів. Викладач-коуч може мати навіть менше досвіду, ніж його підопічні, але головна його роль полягає в

тому, щоб створити умови для самовираження студентів, сприяючи досягненню високих результатів.

Коучинг допомагає зменшити втручання у процес навчання, яке може проявлятися у вигляді страху, невпевненості, надмірної старанності, прагнення до досконалості, бажання справити враження, гніву, нудьги або перевантаженості. Чим менше таких перешкод, тим більше розкривається потенціал студента. Одним із способів зменшити втручання є концентрація уваги, яка дозволяє досягти стану, в якому студенти найефективніше виконують розумову працю. Упевненість і відсутність страху відіграють ключову роль у цьому процесі.

Головне завдання викладача-коуча – не навчати, а сприяти процесу навчання. Коучинг допомагає студентам краще бачити свої цілі, що підвищує їхню мотивацію та приносить задоволення від навчання. Важливо також допомагати студентам розвивати впевненість у собі та формувати адекватну самооцінку, що є запорукою ефективної розумової діяльності. Для цього студентам варто усвідомлювати свої справжні потреби, визнавати та виправляти помилки, відстоювати власні ідеї, уникати захисних автоматизмів і не абсолютизувати свої переконання.

Розумова праця студентів має включати досягнення, задоволення та радість. Відсутність хоча б одного з цих компонентів негативно впливає на інші: розумова діяльність без досягнення цілей виснажує, досягнення без зусиль швидко набридає, а відсутність радості позбавляє внутрішньої мотивації.

Викладач має пам'ятати, що педагогічний коучинг виключає директивний підхід, адже він обмежує здатність студента до самостійного мислення, знижує його творчий потенціал, обмежує відповідальність і позбавляє радості від досягнень. Натомість недирективний підхід підвищує ефективність розумової діяльності студента.

Основна роль викладача-коуча полягає в активізації здатності студента аналізувати ситуацію, глибше розуміти проблеми та приймати більш обґрунтовані рішення. Для цього викладач має стимулювати інтерес до навчання, сприяти формулюванню студентом плану дій і залишати за ним право вибору. Завдання педагога не в тому, щоб навчати, а в тому, щоб допомагати студенту навчатися самостійно.

Ключовим аспектом є усвідомленість студента, яка розвивається через навички спостереження. Коли студент концентрується на сприйнятті, він позбувається страху, сумнівів і надмірних бажань. Викладач може сприяти розвитку цієї усвідомленості, використовуючи такі методи, як уважне слухання, повторення, підсумовування, групування інформації, ефективне використання мовчання та формулювання запитань.

Групування інформації на блоки допомагає студентам краще її засвоювати. Важливо також розуміти, що мовчання не завжди є ознакою

незнання. Воно може бути необхідним для роздумів. Викладач повинен навчитися розрізняти, коли студент активно думає, а коли йому бракує розуміння, орієнтуючись на невербальні сигнали.

Щоб досягти результатів у навчанні, викладач має дотримуватися таких принципів: не критикувати студента, надавати точну інформацію, вірити в його потенціал і забезпечувати якісний зворотний зв'язок.

Креативність є важливою складовою педагогічного коучингу, яка дозволяє студенту вирішувати складні завдання і підвищувати ефективність розумової діяльності. Коучинг, як серія діалогів, спрямований на те, щоб допомогти студенту максимально реалізувати свої можливості.

Педагогічний коучинг базується на принципах демократичності, гуманізації, альтернативності, системності та інформатизації. Ці принципи спрямовані на вільний вибір мети, визнання цінності індивідуальності, пропонування широкого спектра інструментів, забезпечення послідовності в розвитку навичок і використання сучасних інформаційних технологій для оптимізації розумової діяльності студентів.

Цілі коучингу в освіті: – розкриття внутрішнього потенціалу учня; – розвиток особистості через делегування відповідальності; – досягнення високого рівня відповідальності та усвідомлення цієї відповідальності серед усіх учасників коучингу.

Для досягнення цих цілей вирішуються наступні завдання: – здійснюється діагностика та моніторинг освітнього процесу, що дозволяє враховувати та прогнозувати зміни, які виникають внаслідок використання інноваційних програм і технологій; – створюються умови для ефективної організації процесу пошуку учнем шляхів досягнення важливих для нього цілей і вибору оптимального темпу просування; – освоюються інноваційні методики та технології; – визначаються ключові моменти коучингу.

Перші сім кроків у коучинговій діяльності:

1. Встановлення партнерських взаєностосунків між викладачем і студентами ;
2. Спільне визначення завдань для досягнення конкретної мети;
3. Дослідження поточної ситуації або проблеми;
4. Визначення внутрішніх і зовнішніх перешкод на шляху до результату;
5. Аналіз можливостей для подолання труднощів у вирішенні проблеми;
6. Вибір конкретного варіанту дій і складання плану дій;
7. Домовленість про те, що конкретно має бути зроблено і в які терміни, тобто кожне наступне коучинг-заняття починається з огляду: – що зроблено; – що вдалося; – що можна було зробити краще.

Методи коучингу:

- Метод конкретних ситуацій: базується на ідеї, що шлях до вдосконалення знань можна пройти тільки через розгляд конкретних проблемних ситуацій.

- Метод емоційного стимулювання: створення позитивних емоцій, що сприяють формуванню пізнавального інтересу та мотивації до навчання.
- Метод пізнавальної дискусії: активізує навчання через дискусії, в яких народжується істина.
- Метод «Мозаїка»: студенти самі розподіляють обов'язки в групі та несуть за них відповідальність.
- Метод проєктів: забезпечує глибоке самостійне навчання і сприяє самоосвіті [4, с. 81].

Коучинг вирішує проблему відсутності мотивації, головною особливістю якого є допомога учневі у навчанні через формування особистої зацікавленості. Без цієї мотивації коучинг не буде ефективним. Важливо, щоб викладач-коуч умів професійно пояснити механізми мотивації та її вплив на результат, сприяючи розвитку учня.

Кожне заняття повинно починатися з визначення мети учнем, щоб він чітко усвідомлював, чого хоче досягти. Викладач задає такі запитання:

- Чого ти очікуєш від цього заняття?
- Що ти хочеш встигнути зробити за цей час?
- Яка головна мета заняття?
- Які проміжні цілі треба досягти?

Проміжні цілі є контрольованими і важливими для учня, оскільки вони дають шанс на досягнення кінцевої мети. Кожна кінцева ціль підкріплюється проміжними робочими цілями, що є основою для подальшого прогресу.

Коучинг є ефективним інструментом для навчання і професійного становлення студентів, вписуючись в систему освіти як частина професійно-особистісного супроводу.

Принципи, якими керується коуч під час міжособистісної взаємодії:

1. Принцип усвідомлення і відповідальності. Усвідомлення передбачає відповідальність. Важливо змінити мотивацію з «уникання невдач» на мотивацію «досягнення успіху», з орієнтацією на прогрес і розвиток. Коуч бере на себе відповідальність за процес досягнення результату, в той час як учень – за результат і дії, що до нього призводять. Коуч допомагає учню розкрити свої можливості та ресурси для досягнення цілей, сприяючи самосвідомості і самореалізації учня.

2. Принцип єдності та взаємодії. Досягнення позитивних результатів у одній сфері діяльності сприяє успіхам у інших. Усвідомлення особистісних проблем у взаємостосунках впливає на різні аспекти діяльності.

3. Принцип гнучкості. Важливо формувати гнучкість мислення, розуміти власні стереотипи і моделі поведінки. Коуч допомагає розробити нові стратегії для особистісного і професійного розвитку, стимулюючи студентів вірити в свої можливості та здібності.

4. Принцип партнерства. Коучинг передбачає комунікативну співпрацю та суб'єкт-суб'єктні стосунки. Коуч і учень працюють як партнери, що сприяє ефективному досягненню цілей.

5. Принцип ієрархічності розвитку. Згідно з Альбертом Ейнштейном, найважливіші проблеми не можуть бути вирішені на тому ж рівні мислення, на якому вони виникли. Коуч допомагає учням подолати застарілі стереотипи та рухатися вперед, застосовуючи нові підходи та стратегії для досягнення цілей.

Основний обов'язок коуча полягає в тому, щоб допомогти учню знайти найкраще в його особистості. Учень, у свою чергу, несе відповідальність за результат і за виконання всіх домовленостей з коучем.

Коуч стимулює студентів до творчого пошуку рішень, створюючи атмосферу довіри та підтримки, де учень може вільно працювати з новими ідеями і досягати своїх цілей. Важливо, що учень самостійно формулює і реалізує свої проекти, приймаючи рішення і несучи відповідальність за результат.

Наставник або коуч-викладач – це людина, що має певний досвід і знання, високий рівень комунікативності, намагається допомогти конкретній людині придбати знання, досвід. Коуч-викладач не дає конкретних порад чи рекомендацій, а лише допомагає знайти власні рішення. Професійний коуч у системі педагогічної освіти виконує багато ролей і функцій:

Коуч-викладач виявляє сильні і слабкі сторони своїх студентів, допомагає сформулювати бажаний результат, цьому сприяє використання практичних інструментів «колеса балансу» та шкали успіху. Коуч-викладач створює довірливу атмосферу, використовуючи інструменти педагогічного коучингу: привернення уваги, створення контакту, дирижерська пауза, розминка, моделювання результату, розробка правил роботи групи, інтрига, дослідження, зворотний зв'язок та інші.

Коучинг є ефективним, коли:

- учень розуміє, що існує різниця між тим, хто він є, і тим, ким хотів би бути;
- учень готовий думати новим, незвичним для нього способом;
- учень готовий вислуховувати і сприймати критику на свою адресу;
- учень готовий до здійснення необхідних змін і діє відповідно;
- учень погоджується з тим, що за результат несе відповідальність лише він сам, а не коуч-викладач.

Одним із головних завдань будь-якого навчання є не лише навчити чомусь, але, передусім, *навчити вчитися*: отримувати, знаходити, вишукувати необхідні знання. Саме коучинг запускає механізми через особистісну мотивацію учнів самостійно отримувати знання [1].

Коучинг – це свого роду партнерство, і для того, щоб взаємодія коуча й студентів була продуктивною, необхідні відповідність і довіра партнерів. Особистісний контакт і довіра між коучем і студентами є обов'язковою умовою.

У коуча існує специфічне розуміння того, куди він веде студентів і як цей шлях пов'язаний з їх професійним розвитком. Основним критерієм

ефективності коучингу є досягнення студентом результатів, які є важливими саме для нього. Коуч концентрується на індивідуальних потребах студента, який прагне бути особливим, а не на власних бажаннях коуча.

Таким чином, педагогічний коучинг передбачає кілька важливих аспектів:

- Системну підтримку студента, спрямовану на досягнення його важливих цілей в чітко визначені терміни, що розвиває гнучкість і адаптивність до змін, а також здатність швидко і ефективно реагувати на критичні ситуації.
- Партнерське співробітництво, яке допомагає досягати значних результатів у різних сферах діяльності.
- Безперервний розвиток і вдосконалення, що сприяє розкриттю потенціалу особистості для досягнення максимальних результатів.
- Систему взаємодії коуча з учнем та його оточенням, що включає пошук оптимальних рішень у складних ситуаціях.
- Технологію, що допомагає переходити від зони проблем до зони ефективних рішень.
- Засіб, що сприяє особистісному розвитку студента через допомогу в пошуку власних рішень у складних ситуаціях.
- Модель взаємодії, де коуч викладач підвищує рівень мотивації і відповідальності у себе та у студента, що дозволяє «вчитися самому та вчити інших».
- Підтримуюче ставлення до студента, яке дає йому можливість самостійно досягати своїх цілей, вирішувати проблеми та реалізовувати власні можливості.
- Індивідуальний підхід, що сприяє професійному і особистісному зростанню студента, підвищуючи його ефективність.

Процес коучингу складається з кількох кроків:

1. Встановлення партнерських взаємин між викладачем і студентом.
2. Спільне визначення завдань для досягнення конкретної мети.
3. Аналіз поточної ситуації.
4. Виявлення внутрішніх і зовнішніх перешкод на шляху до мети.
5. Розробка можливих варіантів для подолання труднощів.
6. Вибір оптимального варіанту дій і складання плану.
7. Узгодження, що і в які терміни має бути виконано. Наступне заняття завжди починається з огляду на досягнуті результати та аналіз можливих покращень.

Висновок. Отже, педагогічний коучинг у нашому розумінні є важливим аспектом освітнього процесу, що ґрунтується на мотивуючій взаємодії між викладачем і студентом. Викладач створює умови, які сприяють розкриттю особистісного потенціалу студента, допомагаючи йому досягти значущих для нього цілей у визначений час і в межах певної предметної області. Цей підхід орієнтований на розвиток креативності студента та надихаючу роль викладача.